

Ese de done ori in septemana: Joi-a si Doina; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septemana.

Pretinlu de prenumeratiune
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patrariu	2 " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 " "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Inscitintare si rogare. Dela 1-a Noemvre n. adeca de luna trecuta, Redactiunea Albinei se afla in cas'a bisericeii greco-romane, langa Dunare, ALTE-POSTGASSE, Nro 1. Rogamu deci: acolo se ni se adresedia tote impartasirile! Asemenea rogamu prestimabilele Speditiuni ale foiloru din Romani'a si Constantinopole, se aiba bunetate a reflecta la acesta inscitintare macar, si se ncete a ni speda pretivutele loru foi totu la Vien'a!

Pesta, in 3 Nemvre.

Rescol'a din Dalmati'a continua a preocupá si irita spiritele, nu numai in intru, ci in partile vecine monarchiei. Sciri positive despre stadiulu la care a ajunsu ea, nime nu póte se produca, dar — dóra tocma pentru acést'a cu atátu mai multe si mai cornurate se sioptescu si respandescu, si ele dupa multe semne paru a avé faci'a adeverului, si se credu in tote partile.

Unulu dintre simtomele rele este, cá intre comadantele plenipotentiaru, generariulu Wagner si intre Ministrulu de resbelu din Vien'a s'a escatu conflictu aprigu, a carui resultatu securu se dice c'o se fia revocarea numitului generariu. Dar inse generariulu Filipovicu se n'aiba plecarea a-i urma. Si aci ni se infacisiadia alu doilea simptomu reu, cá adeca Ministeriulu s'a pusu a intrebá si a imbia pre generariu cu comand'a, precandu calea ar fi — simplu a comandá. Altmintrelea unu telegramu mai nou din Vien'a ni spune, cá generariu-majorulu c. Auersperg a primitu suprem'a comanda in Cataru si cá e provediutu cu cea mai deplina putere, se si afla la loculu destinatiunei sale.

Fiindu cá — si noi, casi tota lumea urmamu a vorbi de acea infricosiata rescóla a Morlachiloru si fiindu cá in numerulu precedinte numiramu unghiulu rescólatu „unghi'a degetului celui micu alu Monarchiei,” insemnamu, pentru ca stimabili cetitori se scia, cá — acelu unghiulu rescólatu din Dalmati'a asiá-numit'a Buca a Catarulu, este unu teritoriu de vr'o cam 10 seu 11 mile patrute; ér numerulu locuitoriloru lui este cam de 35,000 suflete. Cuprindiendu deci Monarchi'a austro-magiara ceva preste 11,000 de mile □ si cam 35 milioane de locuitori, este in vederratu, cá cerculu rescólatu face cam tocma a ni'a parte din Monarchia si din poporatiunea ei. Firesce cá in decursulu timpulu se mari teritoriulu si numerulu rescólatiloru, dar tocma acést'a este ce prinde mirare, si mai vertosu candu aflamu, cá la cea d'an taia lovire mare, ostirile fusera batute si respinse cu perderi forte grele: Numerulu rescólatiloru cei ce-lu punu mai susu, 'lu dicu a fi de 14,000 bracie, ér ostirile tramise in contra-le de preste 20,000. Acum se gramadescu necurmatu regimente preste regimente in Dalmati'a; planulu este a innadusi pre rescólati prin enormitatea maseloru aruncate asupra-le; dar si acestu planu este greu de realizatu; pentru cá pre teritoriulu rescólei nu esiste destulu locu nici chiar d'a desfasiura atat'a putere armata.

Dupa cea mai noua scire, sosita ieri din campulu bataliei, rescólati din satulu Zuppa, stramtoriti din tote partile de armat'a imperiului, printr'o deputatiune ar fi oferitu a se supune, si acum s'ar ivi sperantie, cá va se succeda potolirea rescólei fora mai departe versare de sange.

Cu tote acestea se vorbesce, cá Msa, Imperatoriulu are se retorne din Oriente curendu, fora a asista la deschiderea canalulu dela Suez, pentru carea intreprinse acea caletoria.

Totu asemenea se scire si despre Eugenia, Imperatés'a franciloru, carea

dandu o fuga mai repede prin Constantinopole si Egiptu, pona la alu doilea cataractu alu Nilulu, mai vediendu si Jerusalemulu si cumperandu acolo unu petecu de pamentu, seu mai bine disu, de munte, pentru a redica unu ospiciu intru memori'a acestei visite, in celu mai scurtu timpu, si dóra fora a fi datu facia cu Monarchulu Austriei, ar avé a returna la Parisu, din caus'a, cá ocolo, si in Francia preste totu confusiunea din ce in ce devine totu mai infricosiata.

Ca se damu cetitoriloru nostri o icóna despre situatiunea de astadi in Parisu si in Francia, citamu dupa „Liberté” si chiar dupa loialea „France” urmatoriele: Nici se mai increde Napoleone francesiloru, nici se mai incredu francesii Imperatorelu loru. Opositiunea: liberalii, democratii seu republicanii, socialistii, legitimistii si Orleanistii — lucra ne-adormiti, pre facia si'n ascunsu — de adreptulu contra puterei domitorie astadi in Franci'a. Imperatorele de candu cu morbulu seu defeptulu seu, par'ca si-a perdutu agerimea si cumpen'a mintii; elu nu mai scie, de ce se se apuce: astadi face concessiuni opositiunii si mane se caiesce, inse n'are curagiulu d'a revocá. Singuru numai Rouher este, ale carui consilie mai asculta, inse nici acestea nu le primesce intregu, dar — nici dlu Rouher nu mai are positivitatea consiliulu, ca alta data. De elu se fia ascultat Napoleonu, candu cu calcarea constitutiunei, pentru absinti'a Imperatés'eii din tiéra amená cu cinci septemani siedinti'a ordenaria a corpulu legelativu; acum ér Rouher se fia, carele recomandá, ca totusi corpulu legiutoriu se se convocá pre 6, seu celu multu pre 17 noemvre, dar Imperatorele nu se póte pleca la acést'a, fiindu cá se teme, cá i se va luá cesiunea de — slabitiune, si-apoi ar fi perdutu! Intr' aceea se lucra pre sub mana totu mereu, ca Imperatés'a se revina cátu mai curendu in tiéra. Adeca — nu mai potu fora ea in Parisu! —

Dar si cu inaugurarea canalulu de Suez, par cá se face numai o comedia. Ómeni bine informati si bine priceptori de lucru, afirma, cá — canalulu este de parte d'a fi navigabilu si d'a poté fi datu folosirei comune.

Multe, multe milioane si inca ani se mai receru, pentru ca opulu se devina practicabilu; si spre acestu scopu interesarea pre-nalteloru persóne ce se pusera in misicare, era forte necesaria. Acést'a e chei'a lucrulu. —

Reveniendu acum'a la ale nostre, interne, pure, avemu se amintimu, cá sambet'a trecuta se inchisera siedintiele tuturor dieteloru provinciale din Cislaiani'a macar cá unele rogau cu intetire, ca se se mai lase in activitate, pentru a regula inca unele obiepte de importantia; precandu d'alta parte diet'a din Zara, adeca a Dalmatiei, se desfacuse ea insasi inca cu vr'o diece dile mai nainte, prin paresirea ei de catra maiori tatea guvernamentale, carea se temeá cá minoritatea opositiunale o s'o incalcece si terorisedia!

Unele dintre cele 17 diete provinciale nu se despartira, for'a se sprime cátu mai respicatu, cá sis tem'a politica de statu a Monarchiei, dualismulu adeca — nu

corespunde intereseloru vitali ale tieriloru si popóraloru, si cá prin urmare este cea mai imperativa trebuintia de schimbare. Astfelu diet'a Tirolulu, a Galitiei si a Crainei. Er dietele din Prag'a si din Brunn, parasite de reprezentantii elementulu slavu, in maioritatie, apucara a decretá destituirea deputatiloru slavi de mandatulu loru, si catra acést'a — a dispuhe de fondurile tieriei, fora nici cáta sfiela, in favórea instituteloru si uneloru reuniuni germane!

In diet'a din Bucovin'a, tiéra romana, spiritulu natiunale, pon' aci pré apesatu, apucá a se reculege si aventá totu mai multu, si maioritatie romana sciú a profitá de impregiurari cu unu cumpetu si o resolutiune, ce merita se fia notate cu litere de aur in istori'a nostra natiunale. Fii lui Stefanu celu mare incepura a se aretá demni urmasi ai aceluia. Actele ce publicamu mai la vale, dela acea dieta, si ele ni dau o mica dovéda.

Confiniulu militariu si comitatulu Carasiulu.

Langa-Logosiu in oct. 1869.

Motiunea facuta in congregatiunea trilunaria a comitatulu Carasiu din luna Octombrie a. c. pentru reincorporarea teritoriulu celor 14 comune din regimentulu confiniariu romano-banaticu la comitatulu Carasiulu, e de interesu si importantia multu mai mare, decátu ca dens'a se póta fi tractata numai din punctu de vedere istoricu, precum acést'a o fece unu d. corespundinte in Nr. 84 alu Albinei. Se luamu in consideratiune impregiurari, in cari se fece acea motiune. Guvernulu dualisticu decretédia succesiv'a desfiintiere a confiniulu militariu, si indata se redica din tote partile pretensiuni asupra teritoriulu lui. Poporulu Crainei prin diet'a sa pretinde unele parti; comitatulu Carasiulu pretinde reincorporarea celor 14 comune; serbii dela „Zastawa” pretindu d'a dispune ei de cea mai mare parte; alte pretinsiuni voru succede, astfelu, in cátu in fine din intregulu frumosu teritoriu alu confiniulu ar mai remanu unu trunchiu, carui'a i-ar lipsi cele mai esentiale parti. Cu ce scopu se facu aceste pretinsiuni? Cu scopu óre de a revindica parti, cari odinóra s'au avutu in posesiune! Dar óre cu locuitorii, cari se afla astadi pe teritoriulu confiniariu — ce va fi? Se voru incorporá óre si ei? ei cari acelu teritoriu confiniariu cu sangele loru l'au aperatu, cu sudórea loru l'au lucratu, l'au cultivatu si l'au adusu la starea, in care astadi se afla. Séu dóra acesti ómeni, acesti vechi si continui locuitori ai confiniulu militariu, déca cumva nu li va placé incorporarea, ce o ceru altii ér' nu ei, se vor scóte din locurile posiedute pana astadi, si se vor stramutá altunde-vá? Si déca cumva acesti ómeni nu vor fi aplecati a-si parasí locurile, domiciliulu seu de astadi, de buna voia, — ce va fi atunci? Domni, cari pretindu conciste in confiniu, nu s'au cugetatu la acestea; dar — póte n'au avutu nici causa; teritoriulu e obiectulu principalu, poporulu ce locuiesce acestu teritoriu, e — lucru numai secundariu; elu se vá supune, elu se va aco-

modá asiá, dupa cum cere interesulu — a cui? Alu statulu? dar ultimele tindintie ale statulu sunt fericirea poporulu; asiá dara — inca o data: a cui?? Ne tememu, cá acestu interesu e numai a unu gubernu, care pentru fericirea popóreloru gubernate de elu si-a formatu unele siablóne, in cadrulu carora popórele trebuie se fie, trebuie se se simta fericite, er' déca nu, — véda ele! Din cele esperiate in Transilvani'a si Croati'a, si dupa cele-ce se petrecu astadi si dincolo de — Lait'a, asemenea procedura a gubernulu dualisticu si in confiniulu militariu neci cá ne suprinde mai multu; chiamarea, conditiunea esistintiei acestui gubernu fiindu, precum se vede, tocmai a nivelá si a sacrificá tote Moloculu seu egemonisatoriu. Dar fatia cu acesta procedura a gubernulu dualisticu, combatuta cu tota tari'a din partea tuturor popóreloru egemonisate, ne prinde mirare, cá chiar unele din popóra cauta a trage folosu din strimtorat'a pusetiune, in care poporulu confiniulu deveni fora vin'a sa. Óre poporulu Crainei, carele in diet'a sa se lupta pentru cele mai vitali interese ale esistintiei sele, nu comite o sinucidere, candu prin indirépt'a spriginire a gubernulu dualisticu intru arbitrar'a dispusetiune de sórtea poporulu confiniariu, contribuie la sugrumarea celui mai santu dreptu alu unu poporu, a dreptulu de a dispune singuru si liberu de sine si destinele sale? Si óre nu era mai demnu de poporulu slovénu, daca densulu in diet'a sa si-redicá vocea pentru respectarea acestui dreptu alu poporulu din confiniu? Popórele de asemenea conditiune si sórte au si asemenea interesu, interesulu esistintiei si desvoltatiunei libere, si acesta recere conclurare comuna si spriginu imprumutatu intru afirmarea lui, ér' nu desbinare si slabirea pusetiunei fatia cu domnitorii de interesu contrariu. „Nam sua res agitur, dum paries ardet proximus.”

Nu atribuimu acesta insemnatate motiunei facute si primite in congregatiunea comitatulu Carasiu, pentru cá in Ungari'a votulu unu municipiiu autonomu, dupa-cum ne invétia esperinti'a de tote dilele, nu mai cade cu greutatea de mai nainte in cumpen'a vietiei constitutionale. Dar de aru si fi acést'a, votulu congregatiunei carasiene n'aru avé dupa sine totusi consentimentulu poporatiunei, in a carei nume se esprime elu. Aceste convictiuni trebuie se se fia strecuratu si prin crerii dlui Besianu atunci, candu si-a redicatu vocea in congregatiune pentru revindicarea teritoriulu din regimentulu confiniariu romanu-banaticu, pe care teritoriu se afla — nota bene — si chiar Caransebesulu, capital'a regimentulu, si ai carui locuitori din 14 comune, concheiandu din tacerea loru de pana astadi, nu insetosiedia dupa bunatatile constitutionale, de cari se bucura astadi comitatulu Carasiulu si intr'ensulu mai bine de 200,000 romani; cáci dlu Besianu aflá de bine a-si face si desvalí motiunea sa in limb'a oficiala magiara, indigitandu prin acést'a insusi, cá spriginirea motiunei sale o acceptá mai vertosu dela membrii magiari si peste totu dela cei neromani ai congregatiunei, cari — firesce — pregatiti spre acesta motiune, erau de fatia

in numeru destulu de mare. Dealtmintrelea fia romanii din confiniu convinsi, că noi, frații lor din provincialu, si in particularu noi cei din comitatulu Carasiului, n'amu timentatu nici o data, a dispune de ei, de sörtea lor, fora scirea si inoiera lor.

Motiunea facuta in congregatiunea comitatului Carasiu pentru atragerea lor la acestu comitatu, nu s'a facutu din indemnu romanu si din sinulu partitei romane, ci dens'a a urmatu la unu mandatu mai naltu, care mandatu a pusu temeiu desclimitu pe aceea, ca se se faca prin unu romanu. Cumcã romanulu acest'a avé se fia numai d. Besianu, poteamu fi convinsi din capulu locului, dupa natura lucrului; cãci in astfelu de afaceri antinationali, prin cari este se se faca bune servitii guvernului si barbatului pusu de elu in fruntea comitatului, numai dlu Besianu este pururea gat'a d'a primu si d'a jucã rorele prescise. Din cuventarea pricepe, cumcã comitatulu nostru au remonstratu mai de multe ori la diet'a tieriei pentru reincorporarea teritoriului celoru 14 comune din confiniu, dar totdeun'a fora rezultat. Avé-va nou'a remonstrare a comitatului nostru in acelu momentu, candu confiniu militariu si incórdã tôte poterile, de a dispune singuru si liberu de sörtea s'a, vr'unu rezultatulã careva? — depinde dela impregiurari. Déca inse adeverulu, dreptatea si libertatea constitutiunala nu voru remané totu frase góle, ci ele voru incepe a avé óresi-care valóre in Ungaria; déca mai departe poporulu confiniului militariu va fi mai fericitu, erã se dicu mai bine condusu, decâtu celu din Transilvania, si va aflã gratia naintea monarchului, ca se póta vorbi si elu unu cuventu despre sörtea sa: atunci, se nu ne indoimu, cã densulu va luã in serioasa si matura prejudecare: *óre nu va fi mai bine pentru densulu a profitã de starea favorabila a unui întregu compactu, precum se afla astadi in confiniu militariu, si a-si asigurã intr'o dieta a întregului seu propriu, pusetiunea si viitoriulu in statu?* — de câtu a se aruncã fora tóta garantiã in valurile constitutionalismului magiaru, cãrele precum intru interesulu egemoniei sale a nemicitu autonomiã Transilvaniei, a sciutu face faimós'a impacare cu Croatia, si a respunde la dorintiele pré indreptatite ale natiunitatiloru nemagiare, asiã de siguru si pre densulu lu vá pune viktima orgoliului seu egemonicu. Au mai esiste intre noi, carele nu s'ar teme, cã decretat'a succesiva desfiintiare a confiniului, ascunde in pólele sale acestu din urma fruptu.?

Reportu dela Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei reprezentantiloru din 30 opt.

Presiedintele Somsich deschide siedint'a la 10 óre. Se cétésce protocolulu siedintei trecute si se apróba.

Mariassy B. interpelédia pe întregu Ministeriulu: 1. Are scire despre agitatiunile ce sunt la ordinea dilei in grantiã mil.? 2. Daca are, ce medilóce socóte a întrebuintiã spre curmareã a celorã? — Se va comunicã Ministeriulu.

Tisza K. interpelédia pe Ministeru-presiedintele: ce voru se dica dispusetiunile mai nalte despre provincialisarea grantiiei militare? Face-vã in acestu obiectu ceva propunere dietei? — Se va comunicã.

Simonyi E. interpelédia pre întregu Min. daca are destula conosecintia despre rescóla din Dalmatiã? Cum socóte a restabilã pacea? Ce este a se tienie despre faim'a, cã ostirile austriace au se tréca pe teritoriulu turcescu?? — Se va comunicã Ministeriulu.

Zichy E. interpelédia pe substitutul Ministeru-presiedinte: Candu socóte a luã in desbateri si deslegare planurile de drumuri de feru si de canale, ce i s'a substernutu din diferite parti. — Se va comunicã.

Se trece la ordinea dilei. Este cestiunea d'a întreprétã §. 120 din ordinea casei, carele dispune:

„La interpelatiuni ministrulu interpelatu

respunde séu in data, séu alta data. Cas'a séu iã spre sciintia respunsulu precum si întrebarea, séu pune terminu pentru pertractare, la care ocaziune compete primulu cuventu interpelantului.“

Madocsányi (din dreptã), este de parere, cã respunsulu Ministerulu, dupa ce interpelantele si-a facutu observatiunile la elu, nu mai póte se fia obiectu de discussiune, de câtu cu permissiunea casei, adeca candu se pune terminu pentru discussiune.

Irányi (din stang'a extrema), este pe langa usulu de pon' acum'a, ca séu se póta face mai multi observatiunile lor la respunsulu Ministerulu, séu interpelantele se-si póta face mai tardiu reflesiunile.

Mariassy B. (din stang'a extrema), primescce propunerea lui Madocsányi.

Tisza K. (din stang'a media) inea primescce, dar cu adausulu, cã prin luarea spre sciintia a respunsului, acel'a nici nu se apróba, nici nu se repróba.

Deák primescce propunerea lui Madocsányi, dar afla de lipsa a se adauge, ca in casu, candu respunsulu Ministerulu s'ar pune la discussiune, luarea lui spre sciintia in casa, nu pote se forme pedecã.

Mai vorbira Zichy E. langa Madocsányi, si Simonyi E. langa Tisza si Irányi. Dup' acést'a punendu-se la votu motiunea lui Madocsányi, se primescce; punendu-se la votu adausulu lui Tisza, asemenea se primescce; dar dupa enuncierea lui drept'a cere noua votare, pentru cuventulu cã elu n'a fostu cetitu mai nainte; intr'aceea prin 20 de membri din drept'a, intre cari si Deák si Pulszky, se cere votare nominale. Se nasce unu sgomotu si-o confusiune fórté mare; in urma dupa multe dispute si strigari din tôte partile, se începe si face votarea nominale. Resultatulu e: 111 votari pentru, 126 contra motiunei lui Tisza; 195 de votanti absenti.

Se pune acum' la votu motiunea lui Deák, carea se primescce.

Se trece la altu obiectu; este proieptulu de lege despre pensiunarea si stramutarea judecatoriloru.

Nyáry primescce proieptulu de base a discussiunei, (N. b. elu este destulu de liberale. Red) dar doresce ca cas'a nainte d'a intrã in discussiune se ié urmatóriã a resolutiune: „Ministrulu justitiei se indruma a aduce inca in decursulu acestei sesiuni o propunere despre modulu demurmirei judecatoriloru si oficiantiloru judeciali.“

Min. Horvath tiene cã astfelu de propunere numai dupa ce va fi staveritu organismulu judecatoriloru póte se fia la timpu.

Proieptulu de resolutiune a lui Nyáry se va tipari, intr'aceea maiortatea primescce de base proieptulu dela ordinea dilei.

Se începe si se urma desbaterca speciale, in carea cu unele pucine si neessentiali modificatiuni séu amendemente, se primescce toti paragrafiu proieptului de lege.

Votarea definitiva va avé locu mercuriã viitória; totu pe atunci se punu la ordinea dilei: propunerea ministrulu de justitia pentru modificarea unoru dispusetiuni a legi criminale, propunerile lui Irányi pentru stergerea pedepsei trupesci si pentru libertatea confesionala. Presiedintele provóca pe sectiuni a aduce totu pe atunceã voturile scrise pentru câte unu membru in comisiunea censuratória de diariu si in comisiunea de imunitate.

Cu atat'a siedint'a se inchide la 2¼ óre.

Dela diet'a Bucovinei.

In dilele aceste s'a tratatu si in diet'a nóstra bucovinã despre caus'a alegeriloru direpte si a inmultirii membriloru in senatulu imperialu din Vien'a carea cauza mai in tôte dietele déte ocaziune la discutiuni pro si contra, dupa cum e adeca in cutare locu colórea maiortãtii. In diet'a nóstra comitetulu ad hoc fece o propunere, cum se dice, neci calda neci rece, cã adeca alegerile direpte nu ar fi de lipsa spre desvoltarea constitutiunii si asiã ablegatii, spre inmultirea numerului membriloru in senatulu imperialu, se se aléga si mai departe prin dieta.

Se intielege, cã astfelu de propunere nu potú se impace pre maiortatea dietei, de óre ce, prin inmultirea membriloru in senatulu din Vien'a, se intaresce acest'a in favórea centralismului. Pentru aceea mai anteu Andrieviciu, dupa elu Nicol. Vasilco, si in fine Alesandru Petrino combatura propunerea si, scotiendu-o

din tietinele sale cele slabe, a trebuitu se cadia, éra propunerea facuta de d. Petrino s'a primitu carea este urmatória: „Diet'a si-respica convin-gerea sa, cã mai inainte de a se cugetã la reforme referitórias la alegeri direpte pentru senatulu imperialu si la inmultirea membriloru lui, este numai decatu de lipsa, de a face impacare pe calea dietelor cu natiunitatile ce sunt in positiune negativã facia cu legea fundamentale de statu din 21. decemve 1867.“

Motivele, prin cari s'a decisu maiortatea dietei, (afara numai de cinci amplotiati,) pentru propunerea acést'a, se desfasurara de toti trei vorbitori, mai cu séma inse de deputatulu Andrieviciu in discursulu seu romanescu, carele merita a fi datu publicitatei si pentru ca lumea se se convinga, cã limb'a nóstra desi scósa pon' acum'a din viet'iã publica si din parlamentu, si barbatii nostri natiionali desi fora tóta prass'a pe acestu terenu, au totusi tóta capabilitatea necesaria.

Discursulu dlui deputatu Andrieviciu,

tientu in diet'a Bucovinei, in cestiunea reprezentantiei statului.

Domniloru! In diplom'a imperatéseã din 20 Optobre 1860 Msa, pré gratiosulu nostru Imperatu si Duca pronuncia solenelu: „cã puterea si securitatea monarchiei consta numai in astu-feliu de institutiuni si drepturi politice, ce corespondu asemenea atãtu consciintiei dreptulu istoricu alu popóreloru si felurimeii regatelor si tieriloru, câtu si recerintelor de legatura nedesfacuta si nedespartibila a loru intre sine.“

Acéstã assioma, suprema, precisata in trasurile sale fundamentali in cele patru puncte ale diplómei imperatesci, punendu-se de basa la constitutiunea din 26 Fauru 1861, s'a redicatu urditura de statu pe capãtãele a 20 de diete provinciale, fiindu piétra din capulu unghiului reprezentantia centrale a senatului imperialu.

Dupa cativa ani, devenindu detrare mai multe piétre fundamentale de sub urditura, ea incepú a se clatinã; inse case nu cada si se se respésca de totu, s'a reconstruitu in 21 Decemvre 1867 pe o temelã numai de 17 diete, si cu cea din medilocu, carea este senatulu imperialu.

Reportulu de gravitate intre senatulu imperialu si dietele regatelor si tieriloru remase totu acelu de mai nainte, cãci si in senatu si in diete remase totu acelu numeru de deputati, cu unu cercu de competintia inca mai bine precisatu.

Eu din parte-mi, fiindu pentru conservarea autonomiei tieriloru, tinu la acestu reportu, pentru cã dupa convingerea mea, urditura nóstra de statu va sta neclãtita si va scapã de respire numa atunci, daca nu se va plecã neci in una, neci in alta parte; ceea ce póte fi numai atunci, daca tôte petrele fundamentale vor stã neclintite. Dupa parerea mea, de o inmultire a numerului de ablegati in senatulu imperialu, ar puté se fie asiã-dara vorb'a numai in casulu, candu s'ar inmultu numerulu deputatiloru si in dieta. Inmultindu-se inse numerulu deputatiloru in senatu, éra in diete remanendu numerulu celu micu de pana acum'a, ecuilibrulu intre senatu si diete s'ar turburã totu asiã ca si in casulu din contra.

Totu acestu motivu, basatu in constitutiune, si inca mai multe altele, me facu, de a me respicã si in contra alegeriloru direpte pentru senatulu imperialu. Dupa §. 7 alu legi fundamentale de statu, fie carea dieta tramite numerulu prefiptu de ablegati in senatu prin acelu modu de alegere, carele este prescisu in adausulu la statutulu tierii. De aceea resulta dóue: un'a adeca, cã cas'a ablegatiloru a senatului imperialu este delegatiunea dietelor din singuratele tieri, ceea ce prin introducereã de alegeri direpte ar încetã a fi; éra a dóu'a, cã modificandu-se §. 7 din legea despre reprezentantia imperiala, ar trebui se se modifice impreunã si adausulu la statutulu tieriloru.

Cãtu despre acést'a din urma, adeca despre modificarea statutulu tierii, m'asiu intielege daca ar fi vorb'a de a ingradí mai bine autonomiã tierii; inse de a se apucã la schimbãri prin cari tier'a ar suferi scaderi si in cele ce le posiede pana acum'a, cu un'a cã acést'a nu me potú intielege neci decum, si credu, cã nu este unulu intre noi, carele ar poté se se intielega.

Se dice, cã alegerile direpte si inmultirea membriloru in senatulu imperialu au de scopu desvoltarea constitutiunii. Póte se fia. Inse constitutiunea monarchiei cu regatele si tie-

rile sale autonóme nu se raa. statutulu senatului imperialu, cumamã pe si póte inca mai multu pe statutele tieriloru. asiã este asiadara ca se se desvólte constitutiunea n. delegatiunea regatelor si tieriloru, adeca in senatulu imperialu, trebuie se se desvólte in asemenea mesura si in corpurile legislative ale tieriloru; cãci altufeliu va fi desvoltarea unilateralã, si totu ce este unilateralu, este cu scaderi si aduce mai multa stricatiune decâtu folosu.

Nu sum, domniloru, barbatu de statu, ca se-mi fie datu a patrunde adancurile sistemelor politice. Totusi insc, mi se pare a nu retaci, daca voiu dice, cã proieptele de refórma cu alegeri direpte pentru senatulu impariale si inmultirea membriloru acestui'a pana la 300, ba pana la 400, este o imitatiune a reformei esecutate dincolo de Carpati, in tierile corónei Stului Stefanu. Acéstã reforma ar fi tresur'a prima la decopiarea originalului din Buda-Pesta.

Daca barbatii nostri de statu din Viena sunt pana la atãta incantati de originalulu urditurei de statu din Pest'a ca se vré a decopiã numai decâtu acelu originalu? — séu daca conducatorii destineloru popóreloru din tierile, ce se tinu de corón'a Ungariei, influintiaza in di-reptiunea acést'a, ca se niveleze diferint'a cea mare între starea lucruriloru din colo, si din cõce de Laita? — nu potú afirmã cu securitate. Ast'a inse o póte prevedé si conóscce veri-cine, cã o încercare, de a turnã tôte tierile intr'o forma de statu, ca cea din Ungaria, o încercare de a imbracã tôte popórele in uniform'a proieptata de unu deputatu in diet'a din Gratiu, nu ar remané fara de o sguduire a sistemii nóstre de statu.

Erã o gresiéla, cã la construirea urditurei nóstre de statu se luara in privire mai multu modelurile straine, de câtu referintiele faptice ale tieriloru si recerintiele nedisputabile ale popóreloru din Monarchia. Gresiéla aceea, cugetu cã o recunoscure si acei arhitecti politici insisi. Cu tôte acestea, unii dintre barbatii nostri de statu, de acum cautandu la modelulu din Buda-Pest'a ar voi se faca si in Viena „ein Volkshaus“ ca si in Pesta; ar voi se produca „eine österreichische Nation“ (o natiune austriaca), precum s'au produsu in tierile, ce se tienu de corón'a Slui Stefanu „eine ungarische Nation“ (o natiune ungarésca); ar voi se realizeze si asecuru aicea egemoniã limbei nemtiesci, ca in Ungaria egemoniã celei magiare.

Pare-mi-se, cã astufeliu de dorintie se potú numi unu „pium desiderium“ pentru acei domni; astufeliu de încercare póte avé asemenea resultat, casi veri-care alt'a, prin carea se scoposesce violarea naturci lucruriloru si mai cu séma a fiintiloru libere; cãci unde esiste popóra compacte de diferita natiunitate, popóra consciute de drepturile lor si naturale, si positive; unde stau langa olalta tieri cu recerintiele loru diferite, numai in legatur'a intereseloru comune, póte se fie vorb'a numai de o „Völkerhaus“ casa a popóraloru, de tieri autonome, de limbe egalmente indreptatite.

Modelulu egemoniei magiare preste cele lalte popóre din tierile ce se tienu de corón'a Slui Stefanu cu aparatulu ei de centralizare póte fi atragatoriu pentru cei ce au placere pentru institutiuni draconice, si deputatulu dietei din Gratiu, carele tiene a nume de reu regimeloru de mai nainte, pentru cã nu a întrebuintiatu timpulu cu astfelu de legi, pana candu dormeãu inca popórele, — sémena a fi despusu inca si astadi la deasemeni institutiuni. Cugetu inse, cã acelu barbatu de statu ar fi facutu mai bine daca ar fi acceptatu cu suatulu, pana ce se vor arétã fruptele cele binecuventate ale egemoniei magiare si ale aparatulu de centralizare din Buda-Pest'a. Séu póte cã nu aude lumea plan-sórea celoru trei milióne de slovaci; suspinurile milionului de nemti; rapstirele celoru dóue milióne de serbi si croati; si mai cu séma strigarea la ceriu aceloru trei milióne de romani?? Eu, si totu celu ce s'ar bucurã cu mine de o Austria tare si mare, nu potemu dori ca asemenea suspinuri, rapstiri si vaietari se resune prin tierile reprezentate in senatulu imperialu. Din contra dorescu si dorimu ca tôte popórele din cuprinsulu monarchiei se créscã si se înfloréscã, ca factori egali, pe bas'a egalei indreptatiri, conservandu-si adeca individualitatea loru natiunala, unulu lunga altulu si tôte impreuna, in legatur'a legiloru fundamentali de statu intr'o Austriã marita si fericita. (Aprobãri.)

Comit. Aradului, la mediul lui opt.
(Statutul organic după întărire.)

pF. Onoratului public cetitoriu alu acestei foi, credu că si-va aduce bine a minte de deseale eschiamari: „Sinodu! Congresu nationalu! Statutu organicu!! Sinodulu Eparcialu s'a implinitu prin congresulu nationalu, in care congresu s'a statoritu Statutul organicu, dejă santionatu, si din partea capiloru bisericesci s'a despusu punerea in lucrare.

Ôre implinesce-se acestu ordinu pretutinde-ne? — In unele parti da. Parintii Protopopi ambla din-satu in satu spre a constitui sinodele parohiale, comitete parohiale; — celu putinu diecesea Aradului in mai multe locuri; si toama in acêsta diecesa intr'o comuna s'a intemplat, ceva straordenariu ceva ne-audit, acum' cu Statutul organicu după întărire!

In comun'a Corbesci, tractulu Varadiei, prim mórtea parochului locale a devenitu parochi'a vacante. — Veduv'a preotului remase cu familia si seraca, locuitorii comunei s'au intielesu între sine, a caută unu teneru, care ar dori a li fi parochu si totu de odata a luă de socia pe fic'a repozatului lor parochu, — din caus'a mai vertosu — de o parte catra veduv'a si famili'a ei era de alta parte fiindu că cas'a si alte edificii pe gradin'a parochiala sunt ale veduvei. După multe cercari au aflatu unu clericu, care mai aveă unu anu de a studiă si apoi erăgat'a, cum s'a si intemplat. Inse autoritatile bisericesci tramise inca in acestu anu unu administratoru in comuna, pana cându se va santi alesulu comunei. Administratorele sciindu tôte ce vor se urme, a sfiasiatu curendu comun'a in partide. Tenerulu clericu dupe-ce a absolvatu cleric'a, venindu in comuna a se incredintiă cu alés'a s'a si a se si cunună, parintele Administratore, nu vol se asiste la incredintiare, si nici nu a voit a face vestirile in biserică, după datin'a si legea bisericéi nóstre, — ba inca ce se mai audi, tenerulu clericu mergendu la biserică, — si ocupandu locu se cante, preutul ésa din altariu, lu opresce dela cantare, i demanda se mērga afara din biserică, ér judelui comunalu carele cră in biserică i ordina, se-lu puna in feru si se-lu scôta din satu afara. — Acést'a e de necreditu; (Si nóa ni pare asiă. Red.) voindu eu deci a me convinge, am mersu la D. Stănescu advocatulu comunei, si am veduutu cu ochii, am cetitu adevierirea ce o dede judele Pavelu Ardeleanu, locuitorii Nicolau Filimonu, Petru Baicu, Crac, Petranu si inca altii cari au fostu de facia in biserică; — din intemplare au fostu de facia acolo si doi crestini din acea comuna, cari inculpau tare pe Donnulu Protopresviteru alu T. Varadiei si tóta vin'a o aruncau a supra-i. (Se ierte d. corespundinte; parintele Protopopu este barbatu multu mai intieptu, lu cunoșcemu, si are si insusi copii cari potu se devina orfani, si ni este chiar cu nepotintia a publică infami'a, ce i se atribue! Cătu lasaramu nestersu va ajunge, pentru a denuncie casulu superioritateri spre strinsa cercetare. Red.) Acum' se ntrêba: Ôre tenerulu clericu puté-va dobandi acea parochia? respunsulu e, da; căci maioritatea comunei o are; numai o fractiune de 14 locuitori sunt pe langa administratorele. Este inse o buba rea care nu usioru se pôte vindecă, acést'a e: depunerea es-samenului nainte de candidare, — daca Comisiunea examinatoru va fi molipsita din partea contrariloru, tenerulu va capată o lovitura morala de mórte;*) éra daca comisiunea va fi ne-partiala (ce credu că va fi) atunci tenerulu va reesi. — Ôre scie Ilustritatea sa parintele Eppu de aceste? — Si ôre parintele Protopopu fi-va relationatu Consistoriului, că preutul a scosu pe unu crestinu si inca clericu afara din biserică, ce este o crima bisericéscă; — si ôre cadé-va sub respundere administratoru pentru acést'a crima?? Vom vedé pana atunci suntemu in acceptare. Si astfelu de lucruri se intempla după întărire Statutul organicu!

In fine adaugu, că daca cine-va crede acést'a intemplare ne-adeverata séu exagerata, adreseze-se dlui advocatu Stănescu la Aradu carele va produce documintele in sesi comunei.

*) „Est modus in rebus.“ Dacă tenerulu se sente destulu preparatu, céra examinu publicu si invite la acél'a pre toti intieligintii nostri, in faci'a caror'a si elu si comisiunea vor fi justificati. Abusurile trebuie să n'cete!

PROTOCOLULU

adunare generală a Reuniunii invetiatoriloru romani gr. or. din dieces'a Caransebesului, tiente in Lugosiu in di'a de 27 Septemvre 1869. r.

De facia au fostu preste 80 de invetiatori, ca membri a Reuniunii.

Ôspeti avuramu pre rrs. d. Georgiu Pesteanu protopresviteru, pre dnii preoti Miciu Poceanu, Georgiu Gasparu, Nicolau Scoponi, juristulu Bradiceanu, mai multi cetatieni si studinti.

Obieptulu e: Constituirea de finitiva a Reuniunii.

Conformu anuciului dno. Lugosiu 16 Septemvre a. c. publicatu de d. presiedinte provisoriu Vasiliu Nicolescu in foile nationale romane, si de odata Il. Sa parintele Episcopu Ioane Popasu incunoscintandu prin dnii protopresviteri ca inspectori scolari tractuali pre toti invetiatorii despre tienend'a adunare generala a Reuniunii, invetiatorii, cu exceptiune de doue protopresviterate, se presentara intr' unu numeru pré-frumosu.

Demaneti'a la 9 ôre adunati fiindu cei de facia in localitatea clasei a II. a scôlei capitale, la propunerea dlui presiedinte prov. V. Nicolescu se alegu si tramitu doue deputatiuni sub conducerea dloru F. Chiriti'a si J. Simu, conformu §-lui 24 din statute, un'a spre a invită pre Spect. dnu jude primariu Vasiliu Stoianu ca din partea jurisdictiunei civile, si alt'a pre rrs. dnu protopr. Georgiu Pesteanu, ca din partea superioritateri scolare, cari si mai de nainte au fostu incunoscintati despre di'a de adunare.

Sosindu numai-de-cătu acesti pré-stimati dni, primul actulu fû a merge cu totii la s. biserică, unde se-a tienutu invocarea santului spîretu, la care a pontificatu pré-on. dnu protopopu asistandu inca patru d'ntre cei mai de frunte preoti ai tractului Lugosiu. Invetiatorii, inspirati de solemnitatea dilei, au cantatu cu evlavie indatinatele cantari, implorandu ajutorulu celu pré inaltu pentru tener'a „Reuniune.“ Finindu-se servitiulu ddiեսcu, urmă reintôrncerea in localitatea destinata pentru tienerea adunarei.

Rrs d. protopopu G. Pesteanu deschide adunarea cu o vorbire bine nimerita si petrun-dietoria la anime, salutandu pre invetiatori, cari neconsiderandu greutatile recerute la suportarea speselor pentru întreprinderea unei caletorii atătu de departate, nu pregetara a se infacisii la Lugosiu intr'unu numeru atătu de frumosu, dovedindu si prin acést'a eclatantu, că sentu unu interesu viu pentu tener'a „Reuniune.“ a carei destinatiune e, a alina defectele cu cari au ei a se luptă spiritualmente si materialmente; — ii îndemna in fine la unire in poteri cu cuvintele s. apostolu Pavelu: „Filoru! Fiti tari in credintia, imbarbatati-ve, intariti-ve ect.“

Asemenea si Spect. dnu jude primariu V. Stoianu salută pre invetiatori si fericit'a, loru ideia de „Reuniune.“

Ambiloru acestoru dni pré-stimabili li responde d. presiedinte V. Nicolescu, multiamindu-le in numele invetiatoriloru pentru zelulu ce si cu ocaziunea acést'a bine-voira a arctă facia de causele scolare.

Acum' e la ordine alegerea definitiva a functionariloru si membriloru Reuniunii; dar fiindu tempulu inaintatu, acést'a se amena pre după médiadi; totusi la dorinti'a unor dni invetiatori, se tienu una consultare premergetoria, totu sub presiedinti'a dlui presied. provis. V. Nicolescu, participandu si mai susu laudatii dni: protopresviterulu G. Pestianu si judele primariu V. Stoianu.

De asta data s'a cetitu si explicatu numai statutulu Reuniunii din §-u in §-u, care apoi după o desbatere animata, s'a primitu de base la constituirea Reuniunii; după care, ne mai fiindu altu obieptu de desbatutu, se-au incheiatu siedinti'a.

Dupa médiadi la 3 ôre éra si adunara toti membrii in localitatile scôlei, participandu si dnii mai susu amintiti, afara de dlu jude primariu V. Stoianu, carele fiindu impededatu prin oficiu, a transmisu in loculu seu pre on. dnu Georgiu Dragoiu, jurasorulu seu.

Dlu presiedinte prov. V. Nicolescu deschide adunarea si intr'o vorbire aduncu sentita descopere adunarei activitatea de pan'acum'a a comitetului provisoriu; apoi in numele acestui'a abdicendu, rōga adunarea a se constitui definitiv, pasindu in sensulu „statutului“ la alegerea functionariloru si a membriloru pentru „Comitetulu Reuniunii.“

Adunarea proclamă numai decatu in unanimitate de presiedinte pre dlu Vasiliu Nicolescu, invetiatoriu la scôlele norm. capitale in Lugosiu, carele între strigate de „Se traiésca!“ ocupandu loculu presidialu multiumi adunarei pentru in-crederea pusa in densulu.

Se pasiesce mai de parte la alegerea celoralti functionari si membri de comitetu; deci la dorinti'a presiedintelui pentru ca alegerea se fie libera si neinfluintiata, s'a concrediutu adunarei propunerea lor.

Conformu §-lui 19 din Statute s'a alesu parte cu aclamatiune, parte cu majoritate de voturi, anume:

de notariu alu Reuniunii Pavelu Chinesu, invetiatoriu in Gavosdi'a: de vicepresiedinte d. Joan Opra, invetiatoriu in Ezerisiu; de casieriu d. Const. Popoviciu inv. in Sidiôr'a, de bibliotecariu d. Ferdinandu Chiriti'a inv. in Lugosiu,

De membri ai comitetului se alesera:

1. Stefanu Lipovanu, invet. in Lugosiu.
2. Pavelu Gaitoviciu, invet. in Mirkovetiu,
3. Ioanu Simu, invet. in Lugosiu,
4. Atanasiu Janasielu, invet. in Zagusieni.

5. Martinu Tiapu, invet. in Fizesiu,
6. Const. Toma, invet. in Silh'a,
7. Moise Crina, invet. in Colnicu,
8. Dimitriu Lint'a, invet. in Iadi'a,
9. Ioane Orza, invet. in Cielov'a-romana,
10. Ilie Istfanu, invet. in Sipetu,
11. Aureliu Draganu, invet. in Ghiladu si.
12. Ilie Jan'a, invet. in Racasdi'a.

La propunerea dlui presiedinte se emite una comisiune sub presiedinti'a dlui Joane Opra, cu dnii D. Bradiceanu, I. Jana, C. Popescu si A. Draganu, spre a compune bugetulu Reuniunii pre an. 1869/70; adunarea inse luandu in consideratiune starea casei, carea acum' la inceputu e cu multu mai mica, de cătu se se pōta procură pre scm'a Reuniunii opuri literarie s. a. absolve pre dnii membri alesi in comisiunea de pregatitu bugetulu, si concrede comitetulu Reuniunii, ca acést'a numai pentru obieptele, cele neapertu necesarie Reuniunii se spesiedie, despre ce la viitōrea adunare generala vā avé a-si dă socōt'a.

In sensulu §-lui 11 din Statute, loculu adunarei generală a Reuniunii pōte variă; asiă adunarea generală a Reuniunii pre an. venitoriu 1870, in unanimitate se decide a se tiené in opidulu Oraviti'a, in luna lui Augustu. Di'a adunarei o vā prefige comitetulu, despre care vor fi incunoscintati de tempuriu toti membrii Reuniunii. Conversarile si disertatiunile tienende vor fi arangiate de comitetu.

D. presied. V. Nicolescu, asemenea si alti invetiatori propunu si recomanda membri onorari; deci de atari se-au alesu cu aclamatiune:

1. Exel. Sa Andreiu Baronu de Siaguna Metropolitulu romaniloru din Transilvani'a Ungari'a si Banatu,

2. Il. Sa Procopiu Ivacovicu episcopulu Aradului,

3. Ilustr'a Dna Ecaterina de Mocioni,
4. Ilustrii dni: Andreiu de Mocioni,
5. Antoniu, 6. Georgiu, 7. Dr. Alesandru,
8. Dr. Eugeniu, 9. Victoru si 10. Zenone, de Mocioni,

11. Ilust. dnu Vincentiu Babesiu, ablegatu dietalu,
12. On. dni: Alesandru Gavra si 13. Dr. A. Siandoru profesori preparandiali in Aradu,
14. Ioane Rusu, catichetu la Preparandi'a din Aradu,
15. Zachariu Boiu, profesoru in Sibiu,
16. Dr. At. M. Marienescu, literatu.
17. Vasiliu Radulovicu, negutiatoriu in Biserica-alba,
18. Constantinu Radulescu, advocatu in Lugosiu,
19. Julianu Janculescu perceptoru gen. in Carasiu,
20. Dr. Hatieganu advocatu in Oraviti'a.
21. Simeonu Manguica, advocatu in Oraviti'a,
22. Traianu Miescu, asesoru comit. in Carasiu,
23. Titu Hatiegu, advocatu in Logosiu,
24. Teodoru Bordasiu, advocatu in Logosiu,
25. Petru Vuia, jude de cercu in Carasiu,
26. Stefanu Antonescu, jude primariu in Carasiu,
27. Dr. Josifu Hodosiu, ablegatu dietalu,

28. Petru Cermena, capitanulu municipaltatei in Temesiora,
29. Vasiliu Stoianu jude primariu in Logosiu,
30. Andreiu Stolojanu „ „ in Bogasia,
31. Ioanu Petroviciu, juratu comitatensu,
32. Nicolau Soiu preotu si invet. in Turchesiu, Transilvania,
33. Ioanu Jonasiu, si 34. I. Lengeru profesoru in Brasieu,

Fostulu notariu prov. alu Reuniunii d. St. Lipovanu, substerne socōt'a despre spesele facute in an. 1869 pana la adunarea presinte, in suma de 22 fl. v. a. care revedindu-se de comisiunea emisa, statatoria din dnii F. Chiriti'a M. Tiapu, I. Istfanu, P. Gaitoviciu si C. Dogariu, s'a aflatu buna, si asiă adunarea l'a absolvatu de responsabilitate mai departe.

Adunarea insarcina pre comitetu, ca acést'a se caute tôte modilōcele de a pōte spori fondulu Reuniunii. Pentru ajungerea acestui scopu va avé comitetulu a se adresă cu o rogare catra Il. Sa parintele Episcopu Ioane Popasu; carele fiindu petrunsu de intentiunea salutaria a acestei Reuniunii, va bine voi a dá intr'acést'a cauza unu cerculariu in Eparchia, in urma carui'a reverendissimi dni protopresviteri vor poté ajutá forte multu.

Dnii judi cercuali inca se fie rogati, ca si ei se ni spriginésca fondulu, facendu pe séma-i colecte prin comune.

Adunarea si esprime protocolamente adenc'a sa multiumita Il. Sale parintelui Episcopu Ioane Popasu, din a carui iniciativa a esitu acést'a Reuniune, fiindu Il. sa si celu mai neobositu intru infiintarea ei, ér ca primulu protectoru daruindu una suma de 200 fl. v. a.

Asemenea aduce adunarea mare multiumita on. dnu Constantinu Udrea, directorulu scolariu localu din Logosiu, ca unui barbatu facia cu scōl'a pré zelosu, asemenea si cu biseric'a si natiunea, carele si de asta data a datu dovēda pré frumōsa natiunei, facendu-se membru protectoru Reuniunii invet. cu 100 fl. v. a. Nu mai pucinu multiamesce adunarea si celora lalti protectori, cari amestratu starei loru bine vora a sprigini acést'a Reuniune.

Reuniunea pana astadi numera preste 180 de membri protectori, acaror' stimabile nume din preuna cu sum'a donata, cătu mai curundu se vor dá publicitatei.

Sum'a inscrista de membrii actuali si protectori pentru Reuniune se urca la 1000 fl. v. a.

Ne mai fiindu alte obiepte de pertractatu, între urari de Se traiésca Il. Sa Ioane Popasu episcopulu, nostru! se traiésca dlu protopopu Georgiu Pesteanu! Se traiésca dlu presiedinte Vasiliu Nicolescu! — adunarea se-a incheiatu.

Intre salutari si imbratiosari membrii se despartira, petrunsi de santieni'a causei.

Vasiliu Nicolescu, psiedintele Reuniunii.
Pavelu Chinesu, Invetiatoriu in Gavosdi'a, si notariulu Reuniunii.

Afaceri personali.

Promiseramu mai de unadi, că ne vom ocupă la acestu locu de caus'a dlui corespundinte alu nostru Curtius.

Cine este acestu Curtius? si care-i este caus'a?

Acést'a ni-o spuse, ni-o deslegă nainte de câte-va septemani — c'o sabia agera, éră se dicemu c'unu furcoiu grosu, „Concordia“ séu intr' ensa „unu preotu gr. orientale“ cu numele R. Vorba se fia.

Acestu santitu parinte ni-o spuse, cum se dice — „fulgeru din seninu.“

Noi, onorabilulu publicu si-mai aduce pōte aminte — facuseramu votu odeniara, că nu ne vom mai interesă de „Concordia“; si am tienutu votulu, in cătu ajunseramu a crede că ea nici mai esiste. Istu profesu alu nostru, elu este — credemu destulu de intieptu, a nu ni-lu luă in nume de reu, séu chiar de ofensa, ce este departe de intentiunea nōstra. Este lucru subieptivu, sciti ca la flacăulu din povēsta alu ném-tiului, carele dovedea parintelui franciscanu, predicatoriu despre presinti'a pretotideni a lui Ddieu, cumcā Ddieu nu este 'n totu loculu, căci in pivniti'a tatane-seu de securu nu-este, fiindu că tata-seu nu are pivniti'a.

Sôrtea inse voi, ca pre unu tempu se de-

venimu redactorele acestei foi, si apoi — cum pôte unu redactore se tréca cu vederea vr'o fôia, ce i se pune pre mésa! Si — o patiramu. Primulu nru, preste care aruncaramu privirea — érá tocma nrulu 64, cu o corespundintia — intr'a adeveru *faimôsa*, intitulata „*Cine suntemu*“, datata din Banatu si subscrisa „*R. unu preotu gr. or.*“ Intr'a acést'a acelu pretinsu dnu „*unu preotu gr. orientale*“, amintindu de o corespundintia din nrulu 78 alu foi nôstre, subscrisa de „*Curtius*“, si — ôresicum apretiuindu mai anteu cuprinstlu acelei'a, dice:

„Detorint'a impune a fi cu reconosciintia dlui corespundinte pentru descoperirea si atragerea atentiei a supr'a unui reu cardinal. Dar trebuie sciutu: cine e acelu individuu corespundinte publicisticu, carui'a se cuvine reconosciintia; trebuie ca acél'a se fia conosciutu publiculu, desi elu din modestia se invesece in numele lui *Curtius*; trebuie sciutu si conosciutu pentru ca se remana numele lui si posteritatiei, dreptu semnu de reconosciintia pentru neoboscintia sa.“ —

D'odata apoi dup' acést'a prorumpe in cele mai ordinare atacuri si insinuatiuni injurioase contra dlui corespundinte alu nostru si pré demnului notariu alu asociatiunei romane literarie din Aradu, *Petru Petroviciu*, carui mi ti-i face o biografia, cea mai spurcata, ce-o poté nascoci patim'a rea; se aréta indignatu, cà i-a succésu dlui *Petroviciu* a-si cascigá simpatia ambiloru episcopi romani, din Aradu si Caransebesiu; ié in nume de reu Asociatiunei nationale din Aradu cà-lu tiene denotariu; lu numesce puiu de sierpe, pré care romanulu lu cresce la sinulu seu, fora se fia si elu romanu; cere cu litere gróse: „*Fapte, fapte; nu vorbe góle!*“ — si bate jocu pona si de form'a seu figur'a trupului acelu'a, si — scire-ar Ddieu, câte mai insira! In fine marturisesce, cà — *numai din aceste privintie a apucatu péna se scria.* — Frumosu motivu.

Am statu càtu-va timpu uimiti, socotindune, cà ôre ce pôte se fia caus'a furiei acést'a? Ce va fi facutu corespundintele nostru, notariulu asociatiunei literarie din Aradu — acelu preutu inversunatu?! — Cine nu conóscé spiritulu de pace, zelulu nationale si morale alu dlui *Petru Petroviciu*! —

Si sentiramu dorere mare, si ne cuprinse mare parere de reu, cà in primulu nru din „*Concordia*“, ce dupa trei ani de dile ni veni in mana, intempinaramu totu acelu spirituu necuratu, carele ne facuse pre noi se punemu votu, cà — n'o vom mai ceti; si — ni repetiramu votulu!

Apucaramu alta gazeta; érá „*Wanderer*“ din Viena, si citiramu intr' ensulu sub rubric'a: „*O bestialitate a unui strengariu de baiétu*“, armatôri'a intemplanare de di: „In 15 Opt. scolarulu de clasa reale A. Moldosch, fora nice o causa navall a supr'a baietelului de 6 ani, cu numele F., ce petreceá pazindu o capra 'n campu, lu trantú la pamentu, lu dripi cu picioarele, lu terai prin tina, lu sugrumá sisgaral cu unghiéle: in fine lu aruncá intr' unu gropanu cu apa, de unde diumetate mortu abé-lu scósera unii crestini si-lu dusera a casa la parinti!“

„Fora nici o cauza?!“ — Nu se pôte. Un'a trebuie se fia, daca nu alt'a, *firea rea, lipsea de umanitate.* — D'a, firea rea; lipsea de sentiulu umanitate! —

Cu atat'a — ne 'mpacasemu. Nu mai avemu nice o indoiéla, cà — ori-cine va ceti amintit'a corespundintia in „*Concordia*“, din insusi cuprinsulu si din subscrisa ei, macar de n'ar conóscé mai d' aprópe pre atacutulu, va trebui se ajunga la aceasi judecata.

Séu cum? — Unu omu cu fire sanetósa si sentiulu de umanitate in peptu-si, va cutediá se pangaréseca demnitate numeluu unui preotu *gr. orientale*, subscrisu acestu nume la o pascuila atáta de ordinaria si spurcata?!

Séu cum? — Unu preutu creseinu cu firea ntréga, cu mintea sanetósa, va cutediá se nvetie pre cei 500 de membri ai Asociatiunei romane nationale pentru Cultur'a poporului romanu, si pre fruntea intieligintiei romane, ce-i compune presidiulu si directiunea, cà — *cine este Petru Petroviciu*, notariulu de doi ani alu Asociatiunei?!

Séu ce? — Unu preutu *gr. orientale* din Banatu, cu anima curáta si minte drépta, va cu-

tezá elu se face episcopiloru sei unu afrontu ca celu din pascuila?!

Da, asié judecámu, si tieneamu cà — caus'a n'ar mai merita a se face vorba de ea mai departe. Curendu inse avuramu se ne convinsemu, cà altii s'au socotitu altfelu. Nu mai pucine de càtu patru respunsuri primiramu pon' acuma la pascuila dlui „*unu preotu gr. or.*“, cea de antea din Carasiu, dela dlu preutu C. si dlu docinte M.; a dóu'a de langa Temisóir'a dela dlu A; atrei'a si a patr'a dela însusi dlulu P. P. Tóte — càtu se pôte de lunge si agere, lunge destulu, d'a implé vr'o siese numere din „*Albina*“, si agere destulu, d'a se poté dice despre ele, cà sunt — *unu caru de bóte la o óla góla.*

Nici n'am fi disu o vorba; dar éca 'n ce tonu ni scrie vatematul dnu corespundinte alu nostru:

„Eu odata cu capulu nu potu lasá intru atat'a perfid'a afirmatiuno a corespundintelui Concordiei, cà — *n'asi fi romanu.* Daca nu mi se va dá ocasiune a-lu infruntá in privint'a acést'a, atunci voiu afurisi si óra candu m'am nascutu romanu, si crescerea ce am avut'o romana, si mai bine voiu se fiu selavu incatenatu strainulu, de càtu se mai figurediu ca atare si ca sierpe in sinulu natiunei romane!“

Facia de astfelu de dorere sfasietória avemu santé detorintie si — suntemu gat'a a le'mplini, dar — pare ni-se cà — le-am fi si'mplinitu!

Ce satisfactiune mai vrei dle frate! Te conóscemu, chiar din fapte si pre càtu te conóscemu, te stimamu; presidiulu si directoriulu asociatiunci nôstre nationale din Aradu te reconoscu de celu mai demnu notariu alu asociatiunei, *chiar dupa fapte*, si ti-au adeveritu acést'a si in scrisu; ére cele vomate asupra-ti in Concordia le tienemu cu totii de — cea-ce sunt ele, precam aretai mai susu. Se ne feréseca Ddieu de „*fapte*“ ca acestea!

Judeca acum, daca publicarea tuturoru repliceloru ce ni se trimisera, ti poté da o mai mare si mai buna satisfactiune.

Vrei dta, asemenea si amicii dtale, se sbiciuti pre „*R. unu preotu gr. or.*“ corespundintele din Concordia: dar noi mai susu feceram a se pricepe, si éca aici repetim, cà — *n'aveti pre cine sbiciut;* pentru cà acelu „*R. preotu gr. or.*“ *nu existe!*

Noi conóscemu pre preutii nostri de ambele confesiuni, si mai vertosu pre cei ortodosi; conóscemu pre multi cu frumóse virtuti si pre multi cu multe slabitiuni: dar in tóta tagm'a preutiéseca, stamu bunu cà nu existe individuu, preutu *gr. orientale*, atátu de batutu de Ddieu, carele se aiba fruntea, a se numi pre sine autorulu pascuilei din „*Concordia*!“

No, si-apoi — pre cine vreti se sbiciuti? — Dóra nu veti voi se faceti mascei acésta onóre?!

Socóte si multiamite publice.

Ni se tramite urmatória colecta din *Nadlacu* comit. Cianadu, si cu banii subscrisi pe sém'a nenorocitorulu Tofaleni:

Georgiu *Sierbanu*, preotu, 1 fl. — Vichentie *Marcoviciu*, preotu, 1 fl. — Miiu *Chicinu*, docinte, 1 fl. — Samsóne *Lugosienu*, docinte, 50 cr. — Petru *Precupasiu*, tutoru bisericescu, 1 fl. — Constantin *Siandoru*, jude comunalu, 1 fl. — Teodoru *Petianu*, tutoru orfanalu, 1 fl. — Tom'a *Nadabanu*, adjunctu notariulu 50 cr. — Gligoru *Chiviacu*, economu, 1 fl. — Per'a *Giurcoviciu*, economu 30 cr. — Teodoru *Giurcoviciu*, 40 cr. — Tom'a *Noghiu*, 30 cr. — Grigoriu *Rasadeanu*, 10 cr. — Teodoru *Chisiu*, 10 cr. — Stefanu *Mudritiu*, 10 cr. — Atanasiu *Mudritiu*, 10 cr. — Giur'a *Miatu*, 10 cr. — Georgiu *Campénu*, 20 cr. — Teodoru *Bolchisiu*, 20 cr. — Georgiu *Precupasiu*, 10 cr. — Vas'a *Isacu*, 10 cr. — Georgiu *Brindea*, 10 cr. — Petru *Caba*, 10 cr. — Alesandru *Morariu*, 10 cr. — Ioane *Popovici*, 30 cr. — Danila *Caba*, 1 fl. — Ioane *Fauru*, 10 cr. — Is'a *Mudritiu*, 1 fl. — Miiu *Crisianu*, 20 cr. — Teodoru *Tiabicu*, 10 cr. — Ioane *Marginénu*, 1 fl. — Mateiu *Chis'a*, 20 cr. — Lazaru *Totoreanu*, 30 cr. — Teodoru *Totoreanu*, 20 cr. — Teodoru *Precupasiu*, 1 fl. — Gavrilu *Pateanu*, 1 fl. — Mateiu *Org'a*, 20 cr. — Ioane *Codáu*, 10. — Teodoru *Lucianu*, 10 cr. — Miiu

Morosianu, 10 cr. — Nicolau *Salagianu*, 20 cr. — Toaderu *Plesiu*, 20 cr. — Pavelu *Plesiu*, 10 cr. — Ioane *Antalu*, 30 cr. — Ioti'a *Popoviciu*, 30 cr. — Teodoru *Lazaru*, 1 fl. — Vasiliu *Fauru*, 50 cr. — Jivú *Onea*, 50 cr. — Trifonu *Cab'a*, 30 cr. — Ioanu *Chicinu*, 10 cr. — Teodoru *Flocosu*, 20 cr. — Gavrilu *Petroiu*, 20 cr. — Savú *Otlacanu*, 20 cr. — Mitru *Chicinu*, 30 cr. — Nicolau *Luticiu*, 40 cr. — Mihailu *Sierbanu*, jude cercuálu 2 fl. — Titu *Brancovanu*, preotu *gr. cat.* 1 fl. — Mihaiu *Merce*, 20 cr. — Aureliu *Petroviciu*, 1 fl. — Ioane *Rusú*, notariu 5 fl. — Ioane *Belle*, adjunctu notariulu 1 fl. — *Sum'a* 32 fl. 30 cr. v. a.

Din *Sacosiu-turcescu* in Banatu:

Dlu *Traila Barbosu*, parochu, 1 fl. — Dlu *Pavelu Belu*, parocu 10 cr. — Dlu *N. Craciunu* 1 fl. — Unu Domnu nenumitu, 1 fl. — Petru *Sibu*, jude comunalu, 40 cr. — George *Buru*, juratu comun. 20 cr. — Teodoru *Serbescu*, juratu comunalu, 20 cr. — *Traila Buru*, juratu comun. 20 cr. — *Sum'a* 4 fl. 10 cr.

Din *Icloda*:

D. *Petru Popoviciu*, parochu, 1 fl. — Nicolau *Savú*, jude comunalu, 50 cr. — Danila *Avramutiu*, juratu com. 25 cr. — Teodoru *Vucú* juratu comunalu, 15 cr. *Suma* 1 fl. 90 cr. v. a.

Din *Pest'a*:

Dlu *Gerasimu Ratiu*, juristu in Pesta 2 fl. Sumele de susu impreuna: 40 fl. 30 cr. v. a.

NB. In acestu minutu mai primiramu totu „*pentru patimitorii frati ai nostru din Tofalu*“, dela ilustra dna *Catarina de Mocioni* si fiii ei Dr. *Al.* si Dr. *Eug. Mocioni* 50 fl. v. a.

Cu totu la o alta asia-dara 90 fl. 30 cr. ére cu cei 164 fl. 20 cr. publicati in nrui 32—36 ai fôiei nôstre: 254 fl. 50 cr. v. a. toti dagiá inaintati la destinatiune. *Red.*

Varietati.

O carte scolastica.

Ni s'a tramisu, si — aruncandu o privire repede peste cele 84 pagine ale ei, nu potemu destulu s'o recomandamu si pentru limb'a latin'a, si cea romana. — Ea este intitulata;

Esercitiu

in limb'a latina

din autorii clasici.

Pentru deprindere in forme si pregatire la *Sintaxa de Iuliu Albert Dinnebier*,

romanesce de

Ionu Ionastu

Profesore la gimnasiulu romanescu din *Brasiovu*, 1869.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintierea telegrafica din 30. octobree.

Imprum. de statu convertatu cu 5 % 59.50. Imprum. nationalu 69.50. Actiunile de creditu 235.25; — sortiurile din 1860: 94.50; sortiurile din 1864: 115.50; Oblegatiunile desarsocinarii de pamentu, cele ung. 79.50; banatice 78.50; transilv. 76.; bucovin. 73.50 argintulu 121.75, galbenii 5.92; napoleonii 9.95.

Concursu.

Pentru diplenirea statiunilor invetiatoresci in comitatulu Bihoru, sunt urmatórele comune:

1. *Varaseni si Copacieni*, cu solariu anualu, 85 fl. v. a., 16 cubule bucate, 5 orgie lemne, 1 cubulu fasola, cortelu cu gradina.

2. *Hidisiu si Albesci*, 120 fl. v. a. 6 orgie lemne, si ca cantoru s. bisericici 6 cubule bucate.

3. *Papmedieu, Valani si P.M. Campani* 80 v. a., 10 cubule bucate 1/2 cubulu fasola, 8 orgie lemne, 10 maji fenu.

4. *Sitani*, 60 fl. v. a., 12 cubule bucate, 6 orgie lemne, 1/2 cubulu fasola, 10 maji fenu.

5. *Luncasprie*, 40 fl. v. a., 6 cubule bucate 1 1/2 masura fasola, 6 orgie lemne, 10 maji fenu.

6. *Rotaresci si Ozsesci*, 60 fl. v. a. 10 cubule bucate, 1/2 cubule fasola, 6 orgie lemne, 9 maji fenu si atate paie.

7. *Chirpesci-Mari si Jopa josu*, 65 fl. v. a. 14 cubule bucate 1/2 cubulu fasola, 8 orgie lemne, 10 maji fenu si atate paie.

8. *Corbesci*, 60 fl. v. a., 12 cubule bucate, 1/2 cubulu fasola, 6 orgie lemne, 10 maji fenu.

9. *Cotietietiu*, 60 fl. v. a., 10 cubule bucate, 6 orgie lemne, cortelu si gradina cu pomi.

10. *Jopesci*, 30 fl. v. a., 6 cubule bucate 3 orgie lemne, 1/4 cubulu fasola, 3. maji fenu.

11. *M. Ceica*, 36 fl. v. a., 8 cubule bucate, 1 1/2 masura fasola, 3 orgie lemne.

12. *Chirpesci Mici*, 40 fl. v. a., 10 cubule bucate 1 1/2 masura fasola, 2 orgie lemne.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni invetiatoresci, sunt avisati recursurilcu loru instruate, cu documintele cerute, pana in 18 octobree s. v. a. c., pré venerabilui Consistoriu Aradanu adresate, a le substerne subscrisulul.

Varaseni, 30 Sept. 1869.

Ambrosiu Marchisiu m. p.,

protepres. tractu. Papmezeului

3—3

si Inspectoru distric. de scóle.

Concursu.

Se publica pentru vacant'a Parochia din Manereu, comitatulu Aradului, care sta din 110. N-re de case, avendu dela tota cas'a o vica de cucurudiu si fiindu dotata cu jumătate sesiune de pamentu, si cu indatenatele venituri stolaru.

Doritorii de a ocupá numit'a Parochia, au a-si tramite pana in 30 oct. a. c. suplicelcu catra concernintele Proto-presviteru in Buteni.

Dat. in Manereu 12 oct. 1869.

Comitetulu Parochialu.

cu scirea si invoierea mea

Andrei Machi, m. p.

Proto-Presviteru in Buteni, si

Presiedinte alu Comitetulu parochialu din Manereu.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu, devenitu vacantu la scol'a romana confesiunale *gr. or.* din *Macióva*, protopopiatulu Caransebesiului, comit. Carasiului se publica concursu pon' in trei septemani dela prim'a publicare in acésta fôia. Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. in bani gat'a, lemne 12 orgii, 3 jugere de livada 1/2 jugeru gradina si cortelu naturalu.

Doritorii de a ocupá postulu acést'a se-si adreseze suplicelcu cu documintele recerute catra Comitetulu bisericescu din comun'a *Macióva* per *Lugosiu*, post'a ultima *Zsidóvár*, si in catu li-ar fi cu potintia, se se presente si in persóna in comuna.

Macióva in opt. 1869.

(2—3)

Comitetulu Parochialu.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.“

Incependu-se patrariulu alu IV. cu 1 octobree v. se deschide prenumeratiune noua, cu conditiunile, ce se vedu in fruntea fôii.

Banii de prenumeratiune au se se trimita la adres'a: Radactiunei „*Albina*“ in Pesta, Unter-Gasse nr. 23.